СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 38. Джерзи Сіті, Н. Дж., середа, 16. лютого, 1927. VOL. XXXV. No. 38. Jersey City, N. J., Wednesday, February 16. 1927. THREE CENTS

НОВИЙ ВИСТУП УРЯДУ ПРОТИ ФАРМЕРСЬКОГО ПРОЄКТУ

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Републиканський уряд виступив нині знова проти проєкту Мекнері-Гогена про допомогу для фармерів. Нагодою до сього було те, що конгрес питався уряду за опінію про сей проєкт.

Відповідаючи на запит конгресу, секретар скарбу Мелон заявляє, що переведенне проєкту Мекнері-Гогена булоби дуже коштовне. Після сього проєкту уряд мавби встановити так звану Федеральну Фармерську Раду для ціли допомоги правильній продажі та розділови надвишки рільничих продуктів. Мелон каже, що саме удержанне експертів коштувалоби коло 790,000 долярів на рік.

Проект Мекнарі-Гогена приходить нині під голосованне палати послів.

СЕНАТОР АТАКУЄ КУЛИДЖА ЗА БАНКОВИЙ ЗАКОН.

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Сенатор Гвілер виступив нині з довшою промовою проти теперішньої адміністрації, а особливо президента Кулиджа за його становище в справі закона про утворенне банкових філій. Сенатор виводить, що уряд стоїть на становищи, ворожім до фармерів.

СЕНАТ ЗА ОБНИЖЕННЄМ ПОЧТОВИХ ОПЛАТ.

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Сенат заявився нині поважною більшостю за обмеженнєм почтових оплат для газет та почтових карток. Почтові картки малиби знова коштувати по 1 центови, а не по 2. Оплата за газети булаби знижена з 2 центів на півтора цента на фунт.

БИТКИ З ПОВСТАНЦЯМИ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО, 14. лютого. — Мексиканські федеральні війска мають тепер тяжкі битви з повстанцями в стейтах Халіско, Пуебля, Гереро й Вера Крус. Проти них виступають всеі Індіяни з племени Які. Побивши відділи повстанців, війска розстрілюють полонених.

ДІЯС УЖЕ НЕ ХОЧЕ РЕЗИГНУВАТИ.

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Діяс, консервативний кандидат на уряд президента середно-американської републики Нікарагви, подав до відома американському департаментови стейту вістку, що він рішився не резигнувати зі свого становища, як він заявив був кілька днів тому назад.

РАПОРТ ЦЕРКОВ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ПРОТИ РАКЕФЕЛЕРА.

ВАШИНГТОН, 14. лютого. — Рапорт католицьких, протестантських і жидівських церковних організацій про страйк робітників на зелізниці Вестерн Меріленд критикує політику зелізничого заряду супроти робітників зелізниці. Рапорт звертається передовсім проти відомого богача та філянтропа Ракефелера, який на думку розсліджуючих організацій мігби був своїм впливом довести до кращої розвязки спірних питань.

12-ЛІТНИЙ ХЛОПЧИНА ВБИЙНИКОМ.

НЮ ЙОРК, 14. лютого. — Михайло Понкрасьов, 12-літний хлопчина, напав на крамницю в нюйорській дільниці Квінс, пробував обрабувати крамара, а коли сей не хотів віддати гроший, застрілив його з револьвера та втік. Полісмени, завідомлені пострілениим смертельно купцем, зараз зловили хлопця і хлопчина признався до злочину рабунку й вбийства. Револьвер мав він вкрасти від свого батька, котрий знова перечить, що він мав колинебудь револьвер в своїм посіданню.

САМОВБИЙСТВА МОЛОДЕЖИ.

НЮ ЙОРК, 14. лютого. — Міський уряд звернув увагу на те, що 18-літний хлопець Томас Оданел, котрий поповнив самовбийство вистрілом з револьвера нині в клясі своєї школи, є 11-ою жертвою самовбийства серед молодежи в сьому місті за послідних два місяці.

Яро богато подібних случаїв доносять сими часами також з других частий Америки.

КРАВЕЦЬКА ЮНІЯ ВИКИДАЄ 4 ВІДДІЛИ.

НЮ ЙОРК, 14. лютого. — Генеральний виконавчий уряд межинародної юнії жіночих кравців виключив нині 4 місцеві відділи, в яких провід ведуть комуністи, а котрі не заплатили вкладок і розметів, визначених центральним зарядом.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ УМОВ ПРАЦІ В КОПАЛЬНЯХ МЯГКОГО ВУГЛЯ.

МІЯМІ, Флорида, 14. лютого. — Нині відбулися тут перші збори конференції представників робітників та властителів копалень мягкого вугля, яка має виробити новий робітничий контракт. Перші збори полагодили лишень питанне організації конференції. Дальші наради завтра.

ЗЛОЧИН З РОСПУКИ.

НЮ ЙОРК, 14. лютого. — Італійський іміграНт Френк Карусо, плястерер з Бруклина, попав через смерть свого сина від дифтерії в таку роспуку, що застрілив з револьвера д-ра Каспера Пендолю, котрий лічив хлопця, закидуючи лікареви отроєнне хлопця.

На поліційнім допиті Карусо говорив, що лікар запустив хлопцеви якусь отрую під шкіру. Очевидно, лікар давав хлопчині підшкірне застрикування. Поліція підозріває, що Карусо збожеволів від жалю по втраті сина.

ТАКОЖ ЩАСТЯ.

БРУКСЕЛЯ, 13. лютого. — М. Жерард був бідним фармером. Був старий, немічний і бідний і тому нікому непотрібний. Його одинока 17-літна дочка пішла на службу, бо в дома не було що робити і з чого жити.

Аж тут приходить візванне від американського конзуля до старого і дочки, щоби явилися в важній справі. Але обоє не відповідають, бо нема защо і пощо їхати до далекого міста. Та американський конзуль догадується і шле їм гроші на дорогу. Обоє приїжджають і довідуються, що брат старого, який давно вже тому виїхав до Америки і не давав про себе ніколи знати, помер та записав цілий маєток старому і дочці. Маєток неабиякий, бо 9,000,000 франків.

СІЛЬСЬКІ ТРАГЕДІЇ.

У селі Оброшин арештували парубка Тимчишина, підозрілого в пострілі жандарма, з пімсти за залицяння до одної дівчини. — У любачівськім повіті, селі Закопці, парубок Федько Кархут убив з рушниці чоловіка жінки Залопало, в якій закохався, а потім застрілив себе і її, за спільною згодою.

ВІК ЗРІЛОСТИ В СОВДЕПІ.

Згідно з останніми ухвалами ВУЦК-а пересунено вік зрілости в Совітськім Союзі з 16 на 18 років. Проєкт нового закона звертає рівночасно бачнішу увагу на виховання дітей і взаїмну допомогу подругів.

ПРОВІНЦІЯЛЬНА ВСЯЧИНА.

Обвинувачений у намаганім двоженстві та зведенію під покришкою обіцяного подружа 26-літ. В. Тухович із Стрия, станув перед львівським судом. Він „набирав" ріжні родини на провінції на позички, виступаючи в роді залізничого урядовця і нареченого. Тимчасом мав лише на собі фальшивий мундур кондуктора, а за собою три правдивих роки вязниці за крадіж. — Бориславський громадянин сверлун Ліпковський повідомив поліцію, що його жінка втікла з урядовцем копальні, забравши на кошти подорожі всі його гроші 2,000 зол. — Біля Рави Руської піймали проводиря якоїсь банди, що нападала від довшого часу на доколичних господарів і грабила їх: називається він Йосиф Померсбах. — Із села Дроздівці, біля Городка, привезли до Львова двох парубків пострілених револьверовими кулями; поліція не може довідатись про причину їх стану. — Свідками справжньої родинної трагедії були селяне у Піскрині, пов. Кросно, де 74-літний старець підпалив свою хату і підрізав себе бритвою з помсти за те, що його внука, який записав увесь маєток, не додержала умови і не хотіла його держати в хаті до його смерти.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ХЛОПЯЧА ДІВЧИНА.

У Будапешті, на вулиці Ракочія, трапилась цими днями досить небуденна історія. До поліціяа підійшла елегантна дама і домагалася, щоби він арештував дуже гарного молодця, який обіцяв з нею женитись, пропутав її 250 міл. корон і не хоче женитись. Коли молодця привели на поліцію, він заявив, що є дівчиною і вже 12 літ ходив у мужеськім одязі. „Маю тепер 29 літ — сказала хлопяча дама — і вже від 17 року життя прийшла я до пересвідчення, що тільки в мужеськім убранні можна вести сяке-таке життя. Жінка виставлена скрізь на неприємности". Дівчина знайомилася з дівчатами з добрих домів у ролі хлопця, діставала від них гроші і добре їй жилось. Вона заперечувала, що обіцяла женитися з тою останньою, як казала її арештувати і почала плакати. Її звільнили, звернувши увагу, щоби не ходила надалі по хлопячому, коли не хоче мати нових неприємностей. Дівчина відповіла на це здивована: „Чому? Чи можна когось карати за те, що він одягнений у мужеське вбрання і вміє ніжно розмовляти з дівчатами? Чи це вільно тільки мущинам?" Поліцай почіхався в голову, так само як перекладчик цієї новинки і не дав на це ніякої відповіди.

КАТЕДРА ГАЗЕТОЗНАВСТВА.

Перший звичайний професор університету на катедрі газетознавства в Ляйпціґу, др. Еріх Еверт, виголосив вступний виклад п. з. „Провідні ідеї сучасної журналістики". Він почав з розяснення, що старається у своїх слухачів інтелігентних читачів газет, а не конче журналістів. Кожний з них на майбутньому становищі повинен уміти розуміти ролю преси, її вплив і значіння. Він розвивав дуже цікаво думку, що дослід над пресою не можна вести чисто теоретично, а треба її розглядати у звязку з культурно-суспільними явищами даної доби та середовища.

ТЕПЕРІШНІ ДІТИ.

Трох учеників від 13 до 15 літ вибрались із Вадовиць до... Африки, шукати золота. Всі сини богатих родичів. У географії „сильні" не були, бо їхали до Африки через Самбір і Галич. Їх проводир, побачивши в Самборі, що не вистарчить грошей на дальшу дорогу, чкурнув від товаришів і вернувся до хати. Двох інших задержала поліція. Хлопці мусіли дома надто часто чути про недостачу „золотих", а в кіні побачили, як Чарлі Чаплін дійшов до маєтку, найшовши золоту жилу.

СПАДОК В ТЮРМІ.

Ніно Джіллі, що відсиджував двоїтню кару в тюрмі в Падуї (Італія) засудженний за фальшиве банкротство, дістав спадок 20 мільонів лірів. Тітка, що лишила йому той спадок, вмерла — як показується — трохи за пізно.

ФАБРИКА ФАЛЬШОВАНИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ГЕРОЇВ.

Львівські Поляки з убитого куратора Собінського зробили великого національного героя. Звичайний, пересічний урядовець виріс на великана, завдяки невідомій кулі. Дня 19. листопада м. р. тимчасовий комітет для вшанування памяти Собінського радив під проводом заступника голови міста Шталя. Рішено влаштувати не тільки академію у великім міськім театрі, а „Товажиство Школи Людовей" будує велику школу в Кугаєві, львівського повіту, імени Собінського. Головна управа товариства учителів вищих шкіл створила фонд учительства цілої Польщі „Оборона Східних Кресів ім. Ст. Собінського". Львівський комітет має займатись тим, щоби ціла Польща (!!) належно відсвяткувала память Собінського. Вулицю, на якій убили Собінського — Королівську, мають переіменувати його іменем. Дуже можливе, що навіть один з комітетів рішить, щоби на його памятниках була виписана цифра всіх знищених ним українських шкіл спеціяльними розпорядками, що нехтували істнуючі закони. Все є можливе! Бо львівським Полякам ніколи не прийде в голову, що коли вже треба би перехрещувати у Львові які вулиці це новими і новими назвами великих Поляків, то першими кандидатами повинні би бути недавно померший Каспрович або Жеромський; — що коли треба би збирати який фонд, то в першу чергу слід би змити сором, що такі люде як Пшибишевський або Штаф бються нині зі злиднями. Ні! організатори львівських народних шопок вибрали собі иншого велитня культури: урядовця кураторії, що в XX. віці боровся із школою в народній мові для населення, на якого території жив!

ПОЛЯК ПОСТРІЛИВ ЖІНКУ І ДВОЄ ДІТИЙ.

Диксон Сіті, Па., 8. лютого. — Невеличке, майнерське місточко Диксон Сіті (Польська Варшава), було свідком особливого польського геройства („рицерства") вчера рано, коли Александер Грабовскі, 59-літний „шік", вернув домів по одноріччній мандрівці по Америці.

Та замість гроший на утриманне родини Грабовскі приніс домів чотири наладовані револьвери.

Коли жінка і діти почали робити йому викиди за занедбування батьківських обовязків, Грабовскі виняв револьвери і почав стріляти в жінку і дітий.

Свого 18-літного сина вбив на місци, а жінка і 19-літна донька, Стелла, вмирають у Стейт Госпитал.

Доконавши свого наперед уплянованого „геройства", Грабовскі з веселою міною удався на поліційну стацію, та віддався в руки поліції.

З гумором і властивою полякам зухвалою міною оповідав Грабовскі про доконаний морд.

Американська преса в цілій околиці, назвала цей звірський вчинок поляка, а згідно питнує зухвалу польську міну і зачовання Грабовского.

ПІЛСУДСКІ ЗЯВИВСЯ В ПОЛЬСЬКІМ СОЙМІ

ВАРШАВА, 14. лютого. — Ситуація в польськім соймі була дуже напружена. Ходило головно о затвердженне предложеного правительством буджету, але опозиція проти уряду була так загальна, що не було мови про те, щоби буджет перейшов.

В тій критичній хвилі зявився в соймі маршалок Пілсудскі. Будучи премієром, повинен він був брати участь в соймових нарадах. Того одначе не робив, а сегодня зявився перший раз. Прийшов в старім военим мундурі і засів на своїм місци. Його поява викликала таке замішанне серед опозиції, що вона цілковито замовкла. Пілсудскі зявився в тім часі, коли мало відбутися голосованне над буджетом, а сидів так довго, доки не обчислено голосів. Коли виказалося, що буджет перейшов, Пілсудскі покинув соим. Доперва, коли він вийшов опритомніла опозиція і почала відгрожуватися, що вона повалить таки теперішний уряд, але при иншій нагоді.

ФРАНЦІЯ ВІДКИДАЄ ПРОПОЗИЦІЮ ПРЕЗ. КУЛИДЖА.

ПАРИЖ, 14. лютого. — Французький міністер заграничних справ Бріянд повідомить вашингтонський уряд, що Франція не пристає на пропозицію през. Кулиджа в справі розоруження на морі. Франція стоїть на становищи, що для неї краще вирішувати ту проблему в купі з 51 державами в Лідзі Націй, як з одною. До того, зазначує Франція, Ліга Націй являється єдиним правдиво пацифістичним фактором.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗРИВАЄ З КАНТОНСЬКИМ УРЯДОМ ПЕРЕГОВОРИ.

ГАНКОВ, 14. лютого.—Переговори, які велися межи Великою Британією а Кантонським правительством і які довели до того, що вже була виготовлена згода що до концесій в Ганкові, перервалися. Велика Британія висадила частину своїх війск в Шангаю. З приводу того кантонський заграничний міністер Чен зірвав всі дальші переговори і уневажнив угоду в справі концесій в Ганкові.

Рівночасно оголосив Чен заяву, в якій відкидує пропозицію американського секретаря стейту Келлога в справі невтралізації Шангаю.

ВЕЛИКЕ ЗЕМЛЕТРЯСЕННЄ В ЮГОСЛАВІЇ.

ВІДЕНЬ, 14. лютого. — З відомостий, які сюда наспіли з Боснії, Герцоґовини і Дальмациї, виходить, що ті краї навістило велике землетрясенне. Тисячі людей позбавлені хати, дороги позавалювані. Позападалися цілі гори, а в місті Мостарі нема одного дому, який не потерпів би ушкодження. Жертв в людях ще не почислено. Зпід румовищ домів винято досі 20 трупів.

Шкоди сего землетрясення величезні. Зі всіх сторін телеграфують до Білгороду і просять о ратунок. Правительство вислало війско для порядку і першу поміч.

ЧИ НЕ ЗА СКОРА ВТІХА.

МЕРАНЕ, Саксонія, 14. лютого. — До бідної послугачки Марії Драцдорф прийшов по недільному вбраний бурмістр, а всі в дома не могли вийти з дива, що це має значити. А бурмістр заявив, що прийшла відомість, що в Америці помер далекий свояк Марії і полишив для неї не менше ні більше, а тільки $5,000,000 в спадку.

Ціла місцевість заворушилася. В кількох днях одержала Марія сотки пропозицій до женячки від ріжних славних і ботих родів. Найбогатші фірми зголосилися до неї з охотою доставити їй на кредит, чого вона тільки забажае.

А Марія, як кажуть, не стратила голови, а тільки закупила за готівку те, що їй найбільше потреба та заявила, що вийде заміж за свого нареченого Иосифа Раффа, який є звичайним робітником і від якого має пятилітнього синка. Заразом подала, що щедро нагородить своїх господарів, в яких служить, бо вони всегда відносилися до неї добре, а рівнож і до її дитини, в найбільш прикрих для неї часах.

Та ще не знати, що з того всього вийде, бо після американських інформацій в Мілкові, де мав померти вуйко Марії Шеффельбавер, не знають такого мілionера.

ОПОНУЮТЬ РОЗОРУЖЕННЮ НА МОРИ.

ЛОНДОН, 14. лютого. — Хоч загальна опінія англійського народу і правительства в засаді заявилася за розоружною пропозицією президента Кулиджа, то британська адміралїція поставилася до неї неприхильно. Вона проти всякого дальшого обмеження.

СОВІТИ ВИРОБЛЯЮТЬ ТРІЙЛИВІ ГАЗИ.

ПАРИЖ, 14. лютого. — Дорогою секретної службы дійшло до відома французького генерального штабу, що совіти працюють дуже запопадливо над виробом трійливих газів. Викрито досі 20 заведень, в яких досліджують трійливі воєнні гази і їх вироблюють.

За пів року вироблено в тих фабриках 4,000 літрів плинного газу і 2,000 фунтів хемікалій, призначених для воєнних цілей.

Французький штаб подає, що більшість тих заведень є в руках Німців та що вони ведені рівнож і за німецькі гроші. Гази ті виготовлюють для воєнних цілей для совітів, а рівнож і для запотребовання Німеччини.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Загряницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОСТАННІ МОГІКАНИ ОДИНОВЛАСТЯ

Дуже часто буває в життю так, що коли чоловік леліє найкрасші надії, нещастє стукає до порога його хати. Бо от погляньмо: Був серед нас др. Назарук. Мав в своїх руках Січову Організацію, а з нею і гарний легіон завзятих і ідейних Січовиків. Мав другу запомогову організацію „Провидіннє" і її орган „Америку", мав „Епархіяльні Вісти", „Місіонар", мав епископа і його благословенство, а з благословенством і великий церковний апарат, а з апаратом і катедратик чи що там, за який можна було видавати брошури проти Франка і инші його науки. І от в тім то часі, коли він сидів на одиновласнім духовнім і світськім престолі, коли розпоряджався організаціями і дієцезією як своєю власною кишенею, коли виголошував на засіданню „Провидіння" про те, що він великого зробив та заповідав те, що ще зробить, народовластє каже: Др. Назарук, ви вже свій іспит в Америці здали. Ви вже нам показали, що це хаос і народовластє, а що розум і одиновластє. Такого хаосу і розбиття не зробило ще в Америці ніяке народовластє, бо народовластє побудувало тут запомогові організації, народні доми, церкви, а одиновластє взялося те все розбивати. Нарід те зрозумів і зрозуміли рівнож і радні „Провидіння" і сказали: Др. Назарук, ви зненавиджені цілим народом. Ідіть собі від нас. І др. Назарук відійшов. Відійшов на висоті своєї слави і сили. А за ним до двох тижнів відїхав до Риму ще й епископ Богачевський. Відїхав так тихо, що навіть не забреніла муха в „Епархіяльних Вістях" ні в „Америці". Навіть вірні ні священики ні каноніки не знали, що їх пастир поїхав до Святійшого Отця в Римі. Так то покинули нас два останні стовпи одиновластя. Жаліти за ними не будемо. Хай собі з Богом їдуть до Риму чи до Польщі чи кудинінде. Бо не о те нам ходить. Для нас важне головно те, що ми свідками сего, як валиться та сильна твердиння, як валиться та велика сила, про яку дуже многі з нас ще рік тому взад говорили, що вона незрушима. А ми бачимо тепер, що нарід може всьо зломити, всякого ворога поконати, коли веде боротьбу за справу слушну і взнеслу, коли бореться за свої права і коли є витревалим і послідовним в боротьбі. Наука для нас така: у всякій чесній боротьбі треба всегда видержувати до кінця в тій вірі, що немає такої сили, якої не поконав би свідомий і ідейний нарід. Так треба глядіти на всяку ідейну боротьбу, а тим самим і на ту, яку нам доводиться зводити в Америці з приклонниками польського і московського поневолення. Нам тепер байдуже, чи епископ Богачевський ще може на якийсь час верне до Америки чи ні, чи др. Назарук буде ще далі тут оставати, чи буде продовжувати свою роботу в Польщі, бо ми з їх політичною роботою будемо боротися, де би вони не були, доки не усунемо їх від всякого політичного впливу, бо їх політично-суспільна робота деморалізує наш нарід і спиняє наше визволення.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАНТЕОН

ПАНЬКО КУЛІШ.

Дня 14. лютого минуло трийцять років, як помер великий наш письменник, поет та вчений Панько Куліш. Велика його постать надзвичайно цікава та ще до сього часу мало досліджена та не цілком оцінена.

Походив він з старої козацької родини. Народився у Воронежі так само, як і його сучасник та товариш Н. Костомаров. З дитинства мати Куліша вляла в нього любов до українського народу, що увесь час його довгого життя, з 1819. по 1897. рік, міцно тримала на національнім полі праці, хоч і бувало, що Куліш виступав і проти українських та народницьких ідей його сучасників.

Познайомившись з Т. Шевченком, він полюбив його та сприятелювався. Коли прийшло до арешту членів Кирило-Методієвського братства, то був заарештований тоді й Куліш, як член того братства. Обвинувачено його за пропаганду протиросійських ідей, які адміністрація вбачала в його творі на російській мові „Повесть об украинском народе". На тій основі й заслано його до міста Тули в Московщині. Пробувши там майже три роки, він за дозволом російської влади переїхав до Петербурга. У Тулі він пильно вчився чужинецьких мов, які потім йому придалися при його закордонних мандрівках. Там же він придумав фонетичний український правопис, який називається тепер „кулішівкою".

Писав Куліш по українськи й по російськи. По російськи він головно писав свої наукові праці з поля етнографії та історії української. Також написав декілька прегарних оповідань московською мовою. Але на своїй рідній мові він написав таку силу праць, оповідань, драм, поезій, що якби зібрати всі ті його твори, то це булоби більше півсотки великих томів. Багато творів Куліша ще зовсім не видрукувані, і тому й невідомі ширшому загалови. Злиденний сучасний стан української нації не дає надій на те, що всі твори Куліша побачуть скоро світ. Один перелік його творів склавби добру книжку. Такий працьовитий та плодючий був Куліш. Довгі десятки років, ще в часи Шевченка, він був тим, що направляв усе духове життя українського свідомого громадянства. Майже жаден твір, навіть визначніших письменників наших не виходив у світ без попередної критики Куліша.

Але з ним траплялися иноді душевні кризи і в його національно-політичному світогляді виникали зміни. Тому він один час був непримиримим ворогом Росії, потім Поляків, потім Туреччини, або навпаки робився їх великим приятелем і висловлював думки, що лише в згоді з одним з цих народів Україна зможе відродитися. Причини цих кріз ще не досліджені як слід. Поверховно пояснюють їх гарячим темпераментом Куліша, його честолюбством та заздростю. Куліш не міг знести того, що хтось инший набуває слави на полі українського культурного чи наукового життя. Це навіть привело його до жорстокої критики творів Шевченка, в чому він згодом каявся. З одного боку він написав такі клясичні твори, як „Повесть об украинском народе", або етнографічні роботи, про які Т. Шевченко говорив: „Такої книги, як „Записки о Южной Русі", я ще з роду не читав та й не було ще такого добра в руській літературі... Він (Куліш) мене наче на крилах переніс в нашу Україну й посадив між старими, сліпими товаришами-кобзарями". З другої сторони траплялись цілковито противні по ідеї твори. Чи взяти його історичну повість „Чорна Рада" та цілу низку прекрасних поезій, або навіть увесь той комплекс праці, що він перевів, щоби українську мову, українську історію, українську етнографію поставити на рівні не тільки з російськими але й з европейськими. Всю свою велику титанічну працю він віддав свому народові, на піднесення його культурно й національно, а між тим писав такі річі, як „Возсоединение Русі", де виступав проти всього, що він сам же написав та зробив. Потім знову вертався до свого народу й працював для слави його. Всеж таки, хоч і були такі відступи з національної ниви у Куліша, він зробив для відродження українського народу так багато, що його ставлять зараз по Т. Шевченку й І. Франку.

Не тільки писав силу оригінальних творів; Куліш робив переклади з найкращих світових письменників на українську мову, а з окрема переклав майже всього Шекспіра. Він переклав біблію, псалтир, тощо. Його мова була наближена до живої народньої мови та відзначалася особливою мельодійностю. Літературні твори Куліша то зразки прекрасної української мови на протязі більш ніж пів століття. Майже все сучасне старше покоління українських діячів та борців виховалося на них.

Знав добре Куліш вагу та значіння своєї роботи для українського відродження. Також багато доводилося йому чути гірких слів від своїх земляків та дорікань за його скок у бік москвофільства чи польонофільства. Свою надію, що рідний край не забуде його й простить, він висловив у вірші „На чужій Чужині".

І тебе вже не побачу до віку, мій
[краю коханий,

говорить з сумом Куліш.

Але:

Не забудеш мене, поки віку твого,
[моя нене Вкраїно,
Поки мова твоя голосна у піснях, як
срібло чисте, дзвенить;
На що глянеш — усюди згадаєш сво-
[го бідолашного сина:

бо має глибоку віру поет, що:

Од тебе, моя нене, його тупоумство
людське не заслонить!

Гадає Куліш, що коли виступали проти нього, то лише тому, що його не розуміли „тупоумні люде". Може воно й так? Майбутні досліди істориків це покажуть. Але й тепер уже за все те велике, що зробив Куліш на українській національній ниві, яку так довго він зорював своїм плугом, йому вже забезпечене місце в лавах найбільших синів українського народу.

Початок своєї праці він назвав „Досвітками" перед воскресенням українського народу. Коли Куліш та його сучасники почали свою працю, на Україні ще було темно.

Говорить він у своїх „Досвітках":

У досвіта встав я... темно ще на дворі;
Де-не-де по хатах ясне світло сає,
Сяє ясне світло, як на небі зорі...
Дивуюсь, радію і серця питаю:
„Скажи мені, серце, чи скоро світ бу-
[де?"

так запитує поет себе, а серце йому відповідає:

— „Ой скоро світ буде,
Прокинуться люди,
У всяке віконце
Засіяє сонце..."

На таку відповідь серця поет з піднесенням та захопленням говорить:

Ой ударю-ж зразу
У струни живії:
Прокиньтесь, вставайте,
Старії й малії!

І все своє довге життя він працював для того, щоби встали старі й малі до боротьби за своє визволення. Поруч з голосами таких велитнів, як Т. Шевченко та І. Франко, довгі роки чувся й голос Панька Куліша.

Ніби передбачуючи нашу сучасну боротьбу та хвилеву її невдачу, Куліш у свойому вірші „Солониця" полишив такий заповіт молодшому поколінню:

Виростайте, дітки,
В щасливу годину,
Ой рятуйте, визволяйте
Ще раз Україну.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ЗАБУТІ РОКОВИНИ.

Нема, здається, роковин, про які забула би світова преса. Вона пригадує їх більше, ніж їх є в дійсности. А проте щойно в рік пізніше хтось пригадав, що 28. жовтня 1925 р. забув світ про одного великого добродія людства: — винахідника парасолі. Всі забули навіть про його прізвище. Хоча воно вирізане золотими буквами на стінах англійського пантеону — Вестмінстерського собору. Називався він Йонас Ганвей і 28. жовтня 1750 р. перший раз появився на вулицях Лондону з дивним предметом над головою, який мав хоронити його від дощу, а називається в нас нині чомусь „парасолею", хоча ми також вживаємо його більше проти дощу як проти сонця. Англійці сміялись якийсь час з Ганвея, немов з „варята з мокрою головою", але побачивши що він одинокий має суху голову під вічним лондонським дощем, хутко пішли за його прикладом, а за ними весь культурний світ.

БАНКИТИР УМЕР
комедія з сільського життя на три дії.
Виступає в сій штуці 14 осіб.
Ціна 35 центів.
Замовлення слати до книгарні „Свободи".
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець - Захист Українського Народного Союза.

Василь Бобрів (Смутний).

РУЇНА.

(Спогади звичайного старшини).

(9)

По мові пізнав не українців. „Зайшлий елемент", що робив гадючу роботу.

— Документи маєте?

Дістали. При світлі сірого ранку переглянув я посвідчення. Один — командір панцирника, другий — з „агітпросвету".

Показав Телішевському, козакові. Мовчки переглянулися. В голові майнуло оповідання. Підчас великої війни казали, що німцям наказано було нищити при всякій нагоді ворогів, мовляв: одного знищив, то й то Німеччині користь.

— Богато убив петлюрівців? — питаюся знов, але таким тоном, ніби червоний.

— О, як би вони піймали — одповідає начальник панцирника.

Ляснув постріл, за ним другий і... хоч двох ворогів знищили; та й то користь Україні. Обшукавши, відібрали папери та гроші, яких було більш як досить і посунули далі в бік Хмельника.

Настрій був тоді серед населення, як я вже говорив попереду, розбещений. Большевики зробили з селянства бандитів, яким вірити було безглуздо. Через те я вважав, що нам треба було оминати села аж до Хмельника, де ще царював, по чуткам, Шепель.

На шляхові лежало велике село Троща, непевне не тільки до української влади, я мислю, але й до самого себе.

Нарід настілько було здеморалізовано, що кожний, лягаючи спати, в голови клав пістоля а в ближчий куток рушницю; якби був скорострів, то і його-б приспособили. В кождій новій людині вбачали принаймні шпига, однаково чийого: московського чи українського уряду. Для них були всі вороги, бо, я-б сказав, не було такого селянина, який би не грабував, або не крав. Я не ворог наших селян — навпаки, люблю їх, але не признати вище наведеного не міг і не можу! А особливо після „климушівського наступу". Я не мав права думати ліпше про цих „обездолених". Розбиратися в психольогічних причинах цих сумних явищ не є метою цих записок і тому не вважаю потрібним зупинятися довше на цьому, тим більше, що суспільство й без мене це все знає, а часто-густо й на власні очи переконалося.

Зовсім розвиднялося й на обрієві зачало вирисовуватися село. Сумніву не було — Троща. Без наради, без балачок, звернули ми в бік вузькою доріжкою. Сумно було навколо. Пусто, ні лялечки. З лівого боку гули гармати; там був Бердичів, якого білі москалі не могли відняти у червоних, хоч місто декілька разів переходило з рук до рук. З цього видно було, що червоні стали дужчими за чорних і я інстинктовно відчував хуткий кінець денікинщини. Те, що ми звернули в бік, бажаючи обминути Трощу, було доцільно ще й по другій причині: колиб Данченко хотів нас переслідувати. Ця думка виникла в мене вже тоді, коли ми були на цій дорозі. Куди вела ця дорога, не знали, тай не довідались потім ніколи.

Десь о півдні зустріли дядька. Розбалакались. Довідалися, що наші вертілись коло Хмельника.

Довідалися, наші, вертілись коло Хмельника.

— Не раджу вам іти на Хмельник, бо там вже Шепеля нема. Він десь подався до Літина і тепер може вже прийшли денікинці.

Справа ускладнялася. Після довгих розпитувань про москалів та галичан я зробив висновок іти лише в розташування галицької армії, де ми могли безпечніще перебути якийсь час. В нас була певність, що таке становище довго триматися не могло. Ясно було, що ми на переломі. На протязі кількох днів мало вияснитися, хто візьме гору. Зокрема для нас було однаково: чи червоні, чи чорно-білі. Для одних і других ми були ворогами. Але серед галичан ми могли входити за галичан, сподіваючись, звичайно, що вони, хоч і перейшли на бік ворогів, то лише змушені до того і братів своїх не видадуть. Але де вони були? В села заходити ми боялись, а на дорогах могли не зустрінути нікого. Час був такий, що люде боялися гній на степ вивозити, не то що рушитися десь, тимбільше в далеку дорогу. Тай що міг знати селянин? Наговорить він багато, але все по „салдатському вістнику", з якого брали дядьки свої інформації.

Зійшли в долину і сіли відпочити — без розмови мовчки. Неясність становища не дозваляла говорити; треба було думати, щоби вийти з положення, яке заплутувалось усе дужче, хоч мені здавалося, коли я був у Любарі, що досить вирватися від Данченка та Божка, щоби почути себе вільним. Але й не сиділи довго. Жах, що нас можуть здогнати, не давав нам спокійно сидіти. Забули ми, що нам була одна дорога, а Данчекові з бандою десять.

V.

Переночували в якомусь хуторі. Певно через відірваність хутора, куди мало завертало таких мандрівців як ми, ми без турбот перебули ніч. Хоч не смачно, та зате добре поснідавши, рушили на Курдилівку.

Щастє звернулося до нас на хуторі. Господар хати, де ми ночували, саме перед нашим приходом вернувся з Курдилівки, де бачив своїми очима „австрійців".

Треба було осилити тридцять верстов лише, які здавалися нам за іграшку.

Йдемо, гомонимо. Забули й за Волоха й за Любар. Така вже людська вдача. Блисне хоч трошки ясніше сонце, й уже веселіще. Без пригод над вечір добрели до крайніх хат села й попросили ночувати. На диво, нас пустили відразу, чого не було раніще.

Пояснювалося це тим, що селяне боялися військових, яких було повне село; а чи ми належимо до них, вони не розбиралися. Купили їжі, й вперше попоїли так, як хотілося. Спали як забиті. Хто не був у таких пригодах, той не може зрозуміти приємности заснути на соломі, підклавши кулака під голову. Трівоги не було. Чимось далеким, туманним полишилися ззаду турботи. Ми не знали, якого настрою галичане, але були певні, що ми серед своїх. І не помилилися.

Ранком пішли шукати штаб. Ніхто не знав, і хто зна, чи знайшлиб, якби коло школи не зустріли сотника Гнатевича, який поравсь біля воза, розбираючи ящики.

— Вибачте, пане сотнику. А де міститься штаб?

— Якого вам штабу треба? — підозріло запитав нас сотник.

— Та якогонебудь... — Я пояснив хто ми й що та звідкіля прийшли. Наше оповідання не зробило на нього ніякого враження. Видно, що людина вже звикла до всього. За розмовою увійшли до школи. Це був штаб 1-го галицького корпусу, де сотник Гнатевич був персональним адютантом. Роботи не було ніякої, бо штаб напередодні лише переїхав і все ще було запаковано. Вислухавши нас уважно, він запитав:

— Отжеж чим можу бути вам корисним?

— Допомогти нам переховатися якийсь час у ваших частинах під видом галицьких старшин. Аджеж, самі розумієте, положення таке тривати довго не буде, — додав я.

Хвилин пять я чекав відповіди.

— Я подумаю, як залагодити вашу справу, а тимчасом дам вам посвідки і їдьте до переходового відділу, де матимете хату й харчі, це все, що я можу зробити в даний час.

Оставалося подякувати, що ми й зробили. Нам покільщо не треба було нічого ліпшого.

В звичайнісенькі часи село Курдилівка могло звернути увагу проїзджого лише хіба високим комином цукроварні. Люде були, як і скрізь; село, як село. Але тепер воно мало зовсім инше обличча. Перше, що кидалося у вічи: богато гуляючого люду, що тинявся з хати в хату, з вулиці на вулицю в буденний день. Зимою все населення працювало на цукроварні. Хто як робітник фаховець, а решта возили буряки. Тепер фабрика стояла, а люде без діла блукали по селу. „Самогонное дело" було в повному розцвіті. Тай як йому було не процвітати, коли всілякого потрібного сирівцю, скільки хочеш. Тай часу не бракує.

Козаки та старшини добре платили, то чомуж і не працювати. Господиня хати, де ми стояли, скаржучись на тяжке життя, раз-у-раз причитала:

— Спасибі, що ще самогонки не забороняють гнати, а то хоч пропади. Де заробиш? Землі чорт ма, завод не робить, а їсти треба.

Майже все село сходили, ждучи посвідчень та підводи. По обіді, одержавши те й друге, рушили до Черепашинець. Не знаю, чи є кращі краєвиди від подільських. Я мислю: вони одинокі. Не дивлячись на сірий, зимний день, ми милувалися узбіччам дороги. Тепер, коли довелося бачити майже всі краї, та перебувати сливе у всіх державах, відчуваєш, на скільки наша краса українська вища за европейську. Може це мені здається, але я нічого кращого не бачив ні в Пиринеях ні на „Кот д'Ажюр", ні в Еспанії. Що маємо, не бережемо, а згубивши — плачемо. Не вміли свою красу берегти, а чужа нас не торкає.

В Черепашинцях при переходовому відділі нас зустріли тепло. Знайшлося богато знайомих старшин, з якими доводилося зустрічатись у літні часи, але в балачках не торкались акту переходу до Денікина. Соромно було, й це стерло в мені ту смугу гіркости, яка запала мені в душу. Не винні ні вони, ні ми. Так було споконвіку й так сталося тепер. Це було фатальне. Через два дні, відпочивши, я поїхав до Курдилівки. Треба було щось робити, кудись влаштовуватись; лише куди — не тямив. Після довгої розмови з Гнатевичем вирішив їхати до начальної команди, що знаходилась у Винниці. Себто в саму пащу денікинців. Я мав на думці одержати звільнення з армії, ніби я весь час перебував у ній з тим, щоб їхати до дому, до Києва.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

НЕ СПУСКАЙМОСЯ НА ПУСТІ НАДІЇ.

Намовляючи наших людий приступити до Українського Народного Союза, я часто стрічався з аргументом: Е, пощо мені приступати до Союза, коли я маю в шапі асекурацію. Се нічо, що вона чужа. Добре, що я не потребую за неї платити.

Слухаючи таких слів, я думав собі: Коли вже наші люди дійдуть до того, що нема нічого в світі даром? Коли вже вони догадаються до того, що й фабрикант не платить їм асекурації зі своєї кишені, але платить їм її з їх кишені, з робітничої платні?

Коли вони додумаються до сього, а коли вони зрозуміють власний досвід, що робітник має обезпечення в шапі, де він працює, лишень так довго, як він у ній працює? Як він покидає роботу, або як його викидають з роботи, або як шапу замкнуть, він тратить не лишень роботу, але й асекурацію. Він лишається без обезпечення, і якби тепер, не дай Боже, случилося якесь нещастє, то його родина, жінка й діти, хоч попід чужі плоти йди.

Я бачив уже нераз такий случай, і тому я вважаю своїм першим національним обовязком питати кождого свого знакомого, чи належить він до Українського Народного Союза. При тім я їм звертаю увагу, на що вони мають дивитися при вибиранню запомогової організації. Я поясняю кождому, що не треба дивитися на те, чи організація має нібито поступову назву, або нібито релігійна, або церковна, чи там є в уряді кум або сват, але чи та організація має відповідні фонди та дає певне забезпечення. Треба приступити до організації, яка певно перетреває найтяжчу крізу, а такою організацією є наш славний Батько, Український Народний Союз.

Михайло Фук,
Ембридж, Па.

ЖІНКАМ ТРЕБА ОСВІТИ Й ОРГАНІЗАЦІЇ

Як спитаємося, дорогі сестри, чому воно так є, що наш край ще в неволи, то на се буде лишень одна відповідь: бо ми ще як слід непросвічені і незорганізовані.

В часі війни жінка доказала, що вона потрафить заступити мущину на всіх просто ділянках. І наша жінка не остала позаду. Не лише, що вона потрафила взяти чепиги в руки й іти за плугом, але на рівні з мущиною взяла живу участь на поли народнім і на поли організаційнім. Ця селянка, що була колись заголюкана, що мовляв жінка не до політики, сьогодня ця селянка організує жіночі кружки, кооперативи, одним словом старається зрівнятись з мущиною.

Тепер ми, американські жінки, вдармося в груди і скажім по правді: що ми зробили? Правда, є в нас Союз Українок в Америці. Кілько то було покликів, щоби ставати в ряди С. У. в Америці! Та ці поклики неначе голос вопіючого в пустині. Так, дорогі сестри, від сьогодня ми повинні розпочати інакше життя. Пора нам покинути всі особисті непорозуміння, а взятися до спільної праці для добра нашого поневоленого народа. Як-що ми бажаємо собі й свому народови волі, то ми мусимо її вибороти. Воля як манна з неба не спаде. Просвіта, як тая Вифлеемська Зірка, вкаже нам дорогу до свободи. Організація, як та сокира, викреше силу. Без цих двох прикмет ми ніколи волі не добемося.

В Коломиї виходить двотижневик Жіноча Доля, часопис для селянок. Часопис цей незвичайно добре редагований. Сю газету, як рівнож календар Жіночої Долі повинна купити кожда українська женщина. Цей календар стане їй у великій пригоді. Ми повинні гордитися Жіночою Долею, і вона повинна находитись в кождій українській хаті. З неї, як з чудесного жерела наш нарід може черпати цілющу силу до життя. Другі народи чудуються нашими здібностями, хвалять, нам завидують, а ми байдуже на це дивимося. Спрагнені волі, ми терпимо, а не хочемо зачерпнути цеї цілющої води з криниці Жіночої Долі. Дорогі сестри, звертаю Вашу увагу на цей часопис. Прошу вас, піддержіть це велике діло. Зробіть собі користь, а свому народови належну честь. Календар Жіночої Долі коштує з пересилкою 50 центів. Жіноча Доля на рік 2 доляри.

Анна Качмарова,
Ст. Пол, Мінн.

ГРУПА УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ З КАНАДИ.

Та група складається з учеників славного балет-майстра Василя Авраменка. По триумфальнім обїзді по Канаді, група загостила до Злучених Держав. Перший їх виступ буде в Ньюарку в неділю, 20-го лютого, в Ческій Гали, 19-та Евня, ріг 17-ої ул.

Котра з наших громад хотілаб урядити в себе вечір українських танків, хай пише до:
Mr. THEO. ROMANKIW, 77 HAYES ST., NEWARK, N. J.

ДЕЩО ПРО ЖИТТЯ НА ФЛОРИДІ.

По послідній моїй дописі про гураган в Флориді, котра була поміщена в Свободі, я одержав так богато листів, що не в силі був всім на час відписати.

Не забираючи богато місця в дорогій нам часописі, я буду старатись відповісти на найважнійші запити, які я мав в листах.

Найбільше запитів я мав за роботу. Що до робіт фабричних, то тут їх нема, бо нема фабрик. Роботи будовляні йдуть, але тут так богато наїхало людей з поблизьких стейтів, що більша їх половина без праці. Тимсамим робітник дуже таний. Столярі, мулярі заробляють від 60 центів до $1.00, а простий робітник від 40 до 60 центів, і роботу майже треба собі купити. Понад два тисячі столярів без роботи, а нефахових робітників ще більше. Тому я не раджу нікому їхати сюди за роботою. Надмінити мушу, що життя тут дорожше як в середних стейтах.

Другі важні запити я мав за фарми й льоти, взагалі за „ріелестейт".

Що до лотів, то я не раджу нікому купувати, бо лотів є більше розпроданих, як люди можуть забудувати. Тисячі, або сотки тисячів будуть лежати незабудовані, бо люди купували на спекуляцію, як була горячка, або як то називають „бум", а що сей „бум" вже проминув, то сі самі льоти, що коштували колись тисячі, не вартують майже нічо. Хоча я мешкаю в Міямі (полуднева часть Флориди), але що до „ріелестейту", то маю на думці цілу Флориду, бо тут всюди однаково ділялося.

За те будучність мають тут фарми. Фарм тут ще дуже мало. Так мало, що Флорида не може проживити ані пятої части своїх людей. Більшу часть споживчих продуктів спроваджують. Обчислено, що за послідній рік самих курий спроваджено сюди три міліони. Торговельна Палата (Чембер оф Комерс) виказує, що Флорида має два й пів міліона акрів землі, готових до оброблювання. Земля чорна і дуже масна, на котрій родиться найкраща городовина без жадного навозу. Збіжа тут не сіють. Управляють найбільше бараболі, всякого рода городовину й овочі.

З овочів найбільше управляють помаранчі, цитрини і всілякого рода оріхи. Майже всі тропічні овочі тут можна садити. На ярині й овочах фармері заробляють великі гроші.

Найбільше поплатні, я думаю, куречі фарми. Я знаю чоловіка, що зробив около десять тисяч долярів в протягу трох років. Як зачинав фарму, мав 1500 дол. По збудованню будинків купив 300 курий, а тепер має около 8000 курей.

Якби хто мене питав, чи я раджу йому купити фарму, то я цілком рішучо йому скажу, що так, бо я бачу в сім велику будучність.

Нехай ніхто не думає, що я продаю фарми або щось подібного. Я працюю в склепі у брань і не маю нічого спільного з „ріел-естейт"ом. Я висказую свою опінію на запити, які я одержав.

Який капітал потрібний на закупно і провадження фарми?

Оскільки я переконався, то треба мати около 1500 дол. або більше. Залежить від того, яку фарму хочеться провадити.

Один з важнійших запитів я мав що до клімату.

Тут не можна розріжнити чотирох пор року, як в середних стейтах. Цілий рік тепло. Сніг ніколи не паде; тільки в грудни або в січни прийде часом два або три холодні дні. Купатися в мори можна цілий рік. В літі горячка доходить найвисше до 92 степенів, а в зимі температура сягає найнизше до 40 степенів теплоти. В осени через місяць або два части дощі перепадають. Літна горячка не докучає тут цілком, тому що все холодний вітер повіває від моря. Ще не було випадку, щоби хтось умер або зімлів з горячки. Дерева зеленіють цілий рік. В лютім вже зачинають декотрі овочеві дерева розвиватися. Ночі переважно холодні; хоч ні найбільша горячка в день, ніч все холодна.

Декому дивно буде, але тут дуже рідко мож побачити мухи. Два або три роки тому назад тут було богато комарів, але тепер багна висушені, то й комарів майже цілком нема. Я тому згадую за комарів, бо один чоловік писав мені, що він чув, що в Флориді так богато комарів, що можуть чоловіка заїсти.

Наконець хочу ще згадати про місто Міямі, де я живу. Міямі числить около 150 тисяч мешканців і другі тільки туристів, котрі приїзджають сюди на зиму. Фабрик тут нема жадних, тепер стараються заохотити кількох фабрикантів, щоби отворили тут свої відділи. Покищо місто удержується з туристів. Місто в гарнім положенню, над морем. Всі дороги й парки висаджені пальмами, кокосовими оріхами і цвітами, котрі цвитуть цілий рік.

Американці називають Флориду „Божий край", і справді вона так виглядає.

Walter Trytiak
169 North East 11 Terrace,
Miami, Florida.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАГО, ИЛИНОЙ.

Ще одна Січова сотня підносить протест проти самовільного ширення монархізму Січовою Централею.

Дня 1. лютого 1927. року сотня 5. ім. Петра Дорошенка, округа другого в Шикаго, Илл., скликала річні збори.

Сотник Дмитро Шумовський отворив збори і по короткій промові взвав Січовиків платити вкладки. Січовики відказалися давати вкладки, тому, щоби їх гроші не йшли більше на пропаганду гетьманщини.

Сотник Дмитро Шумовський отворив дискусію на сю тему. Січовики забирали голоси і кождий говорив за зірванням з Головною Централею Січей. На внесенне Січовика Осипа Федасюка, поперте Січовиком Теодором Пелехом, ухвалено одноголосно зірвати з Головною Централею Січий.

По сій ухвалі сотник Дмитро Шумовський зрезигнував з свого уряду. Сейчас приступлено до вибору нового уряду. В склад нового уряду вибрано одноголосно слідуючих Січовиків: сотник Осип Федасюк, писар Петро Щербатий, скарбник Теодор Пелех, фінансовий секретар Петро Жовнірчак.

Новий сотник Осип Федасюк перепроваджував дальше збори. Збори одноголосно ухвалили подати до публичного відома про своє зірвання з Головною Централею Січий.

Причини сього такі: Сотня ім. Петра Дорошенка ще 1919 року заснована і того року вступила в ряди Січової Організації в Злучених Державах Америки. Як вона помагала Головній Січовій Старшині в будові сильної січової організації, відомо з дописей в часописи „Січ" та бувших „Січових Вістей". Були часи, що числила вона около 150 членів і всі точно та совісно сповняли свої обовязки згляднo Централі. Однак відколи приїхав до Шикаго Назарук і від зїзду в Филаделфії, Па., 1924. року, коли то проголошено „єдиновластє" зі Скоропадським на чолі, наша сотня чується не тою, що до того часу. Січовики з старшиною не годилися з поступком Назарука і Грицевецького, але сповняли всі обовязки, платили до Централі вкладки, бо все вірили, що чейже може головний провід направить блуд та верне на давний шлях демократичний. Та в тім ми завелися. Сотні за сотнями відступають, а Централя таки далі твердить, що вона на добрім шляху і ніколи не зверне з него. Тому то дальше стояти при Централи і давати свої гроші, як в болото, більше не будемо. Зриваючи з Централею, 5. сотня заявляє, що:

1. Від зїзду в Филаделфії, Па., 1924. року Централя не постаралася о статути і ми не знаємо, чого маємо придержуватися, бо накази отамана не є статутом.

2. Наша сотня ніколи не годилася і не годиться з проголошенням Централею московського генерала Павла Скоропадського гетьманом і правним господарем України. Скоропадського ми уважаємо Москалем, зрадником України, на що є много історичних фактів.

3. Наша сотня не годиться з ширенням монархізму Централею під покришкою гетьманату.

4. Уважаємо, що всяке „єдиновластє" в 20. століттю не на місце. Тим більше шкідливе воно нам Українцям, бо бачимо на власні очи, скільки то роздорів і шкоди воно нанесло нашій еміграції і як воно розбило зовсім Січову Організацію.

5. Не можемо мовчки дивитися і потакувати на всякі лайки та напади в часописи „Січ" на все, що єдиноге нам Українцям, а головно на такі називання цілого нашого народа, як „темняки" і т. д.

6. Вкінци, ми не бачимо вже ратунку Січової Організації, бо Централя ніколи нікого не слухала, крім Назарука та Скоропадського. Хтоб їй радив і найкраще для добра організації, той все лишився голосом „вопіющого в пустині". Тільки наші гроші були добрі для Централі.

Наша сотня з повною сотнею членів остає надалі незалежною від Централі, не буде поклонятися московському генералови Скоропадському, а буде працювати о скілько мога для добра й визволення українського народа.

Осип Федасюк, сотник.
Петро Щербатий, писар.
Петро Жовнірчак, ф. секр.
Теодор Пелех, скарбник.

ВІДОЗВА

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО.

Тяжкі хмари залягли нашу Лемківщину. Страшне, невідрадне положення; нужда заглядає в українські хати. Життя завмерло. Вся праця передвоєнна пішла на марне. Жаль стискає серце, дивитись на цей так гарний край. Серед тяжких невідрадних відносин приходиться нам на ново зачинати працю, щоб ратувати дорогу Лемківщину.

Віджили українські товариства в Сяноці, серці Лемківщини; відновлено Філію Просвіти, Читальню, Сільський Господар, засновано Лемківський Кооперативний Союз, У. П. Т. та Філію Союза Українок, які по змозі поширюють свою діяльність на цілу Лемківщину. Недостача однак власної хати здержує роботу. Відносини уложились так, що відповідної хати винаймити годі, а ми самі збудувати власної домівки не всилі.

Всі українські товариства в Сяноці прийшли до того переконання, що лише тоді, коли повстане рідна хата, можна буде повести успішно працю, тому завязали осібний Комітет, зложений з відпоручників усіх укр. товариств в цілі зібрання фондів збудовання власної домівки. Числити на поміч наших селян не можна, бо ці потребують в своїм тяжкім положенню радше помочі від нас.

Тому Комітет звернувся до всіх свідомих Українців-Громадян в Старім краю з просьбою о добровільні датки.

В цю важну хвилину відносимся і до Вас, Дорогі Братя. Не дайте загибати Лемківщині. У Вас є богато земляків з Лемківщини, вам також лежить на серцю доля їх батьківщини. Кличемо до Вас в цій важній справі: Поратуйте Лемківщину, збирайте датки, заохочуйте всіх свідомих Українців-Громадян, щоби бодай малою лептою причинились до здвигнення власної домівки в Сяноці.

Повірте нам, що лише невідрадне тяжке положення змушує нас віднестися з просьбою до Вас і ми певні, що Ви нас не відмовите, за що вже з гори складаємо щиру подяку.

Зібрані гроші просимо висилати до Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, вул. Руська 20., на книжочку щадничу ч. 13,742, на котру в долярній валюті уміщуємо всі жертви зібрані в старім краю.

В Сяноці, в квітни 1926 р.

Філія „Просвіти" в Сяноці:
В. Чайківський, м. голова;
о. Миколай Дуда, секретар.

Читальня „Просвіти" в Сяноці:
Др. В. Блавацький;
Михайло Хлопів.

Кружок Українського Педагогічного Товариства в Сяноці.
Др. Володимир Константинович, старшина;
Льонгин Голейко, секретар.

Філія Українок в Сяноці:
Емілія Чайківська, голова.
Евгенія Дудова, секретарка.

Лемківський Союз Кооперативний, кооператива з відповідальністю уділами в Сяноці:
Др. В. Блавацький.

Склад Народної Торговлі Сянок:
Др. Висоцький.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО АМАТОРСЬКОГО КРУЖКА
— відограється —
ЧУДОВЕ ПРЕДСТАВЛЕННЄ
ПТАШКА ЩАСТЯ
— АБО —
ЯНКО В РАЮ
песа в 3-ох діях зі співами.
В НЕДІЛЮ, 20. ЛЮТОГО, 1927
о год. 5-ій вечером
В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ,
45. PILGRIM ST., SO. PROVIDENCE.
Родимці! Ся штука буде грана перший раз в сих околицях. Тож просимо всіх щирих Українців, як місцевих так і позамісцевих, численно прибути, а непожалуєте.
38 У. А. Кружок.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й.! ПОЗІР!
УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО СІЧ,
відділ 282 Укр. Народ. Союза
— устроює —
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, 19. ЛЮТОГО, 1927
НА ГАЛИ
W. FAYETTE і GEDDES УЛ.
Початок о годині 7-ій вечером.
Вступ 35 центів.
На сей Баль проситься всіх Громадян місцевих і позамісцевих прибути як найчисленнійше. За добру забаву і чесну обслугу ручить
38 Комітет.

ПОЗІР! — БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!
ЗАХОДОМ УКР. БРАТСТВА ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ
відділ 203 Укр. Нар. Союза
— устроєний буде —
В УКР. НАРОД. ДОМІ,
101 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
В СУБОТУ, 19. ЛЮТОГО, 1927
ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ
Початок точно о год. 7. вечер.
Чистий дохід призначений в користь Братства.
На балю буде приграватй первоinduced українська музика. Також будуть ріжні несподіванки, що уприємнять забаву.
Вступ на галю 50 ц. від особи.
На сей бaль просимо отсим всі бруклинські і доокоичні товариства і братства.
За добру забаву ручить
38 Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА „ДНІСТЕР" В НЮ ЙОРК
ТОВ-О УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІЙНИХ АРТИСТІВ
— відограє при співучасти —
М. МАШИР, Е. МІЛІНОЇ, ІВАНА КОЧУБЕЯ, П. ГУРСЬКОГО І С. БАСМАНОВА
„ПОШИЛИСЬ У ДУРНІ"
оперетку в 3-ох діях М. Л. Кропивницького
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО ЛЮТОГО, 1927 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET NEW YORK, N. Y.
Початок о годині 8-мій вечером. — Вступ: 50, 75 ц. і $1.00.
ПО ВИСТАВІ БАЛЬ
Родимці! Оперетка „Пошились у Дурні" є одна з найгарніших вистав, яку ставиться в сім сезоні і дуже прохаємо всіх як найчисленнійшу участь. — **Комітет.**
38-9

ПОЗІР! РОЧЕСТЕРЦІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ ВІДДІЛІВ УКР. НАРОД. СОЮЗА
— відбудеться —
ПЕРШИЙ БАЛЬ
В ВЕЛИКІЙ AMALGAMATED ГАЛИ ПРИ КЛИНТОН УЛИЦИ
В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО ЛЮТОГО, 1927 РОКУ
Запрошуємо на цей баль громадно прийти, де гарно забавитеся в просторій гали, а при тім піпрем так гарне діло, як Сиротинець Українського Народного Союза.
38-39 Комітет.

Стінний Календар
з портретом
ІВАНА ФРАНКА,
(в двох кольорах)
свята українські і англійські.
ЦІНА 30 ЦЕНТІВ.
КАЛЕНДАРІ НА 1927 РІК.
У. Н. Союза ... 50 ц.
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГР. КАТ. ЦЕРКОВ І ДЯКОУЧИТЕЛІВ.
У нас можна набути
„СЛУЖБУ БОЖУ"
на три голоси і партитуру.
Всі чотири книжки $15.00.
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

СТАРЕЧИЙ ВІК ЗВИТЯЖУЄ

Що за жаль, коли хто мусить „статкувати" за для старости. Чоловік може бути сильним і здоровим, маючи і 70 літ, коли його жолудок і нирки в нормальнім стані. Коли починеце сходити в низ, суставн болять, болі в хребті, можливо ревматичні болі, пийте богато води і попробуйте Gold Medal haarlem oil capsuls (оригінальні і правдиві). Знаний моцевий стімулянт понад 200 літ. Печатані пачки, гарантовані, як представлені.

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Дивіть за іменем Gold Medal на синьо-золоченій пачці. Неберіть імітацій. У першорядних аптиках, 35, 75 ц. і $1.50.

Tel. HOLYOKE 1766. DMYTRO SHABAN, Prop.

SHABAN NURSERY

НА ВЕСНЯНИЙ СЕЗОН.

Деревця овочеві (щепи) всякого рода, рівнож дерева тінисті, корчі оздібні, рожі, виногради, живоплоти і т. п. Ілюстровані катальоги і порадники огородничі в язику українськім і англійськім висилається за надісланнем 6 ц. марками на кошта пересилки.

Пишіть до: 26—

Shaban Nurseries, 27 Artisan St., Willimansett, Mass.

ДО АМЕРИКИ

СПРОВАДЖУЄМО ХЛІБОРОБІВ І ХЛІБОРОБСЬКИХ РОБІТНИКІВ.

ДО КАНАДИ

ТАКОЖ МОЖУТЬ ЇХАТИ ХЛІБОРОБИ.

ДОЛЯРИ ВИСИЛАЄМО ДО ВСІХ КРАЇВ.

Доказом солідности нашої праці є факт, що послідними часами переслали ми до краю понад

ТРИ МІЛІОНИ АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРІВ

Продаємо шифкарти на всі лінії як офіціяльне представництво та помагаємо в одержанню пашпортів і дозволів на поворот.

Полагоджуємо всі старокраєві справи, виробляємо контракти, повновласти, скрипти довжні і т. п.

Колектуємо спадки в старім краю і в Америці.

Продаж і купно або заміну домів, лотів, фармів і инших реальних дібр.

Продаж і купно ріжнородних бизнесів, як: стендів, ресторантів, готелів, салунів, робітень, торговель (сторів), гараджів, фабрик і т. п. підприємств.

Вироблення позичок табулярних (морґеджів) на ґрунти, доми, ґараджі і инші будівлі.

Адміністрацію домів, збиране ренту, винаєм мешкань і т. п.

Перебудову старих і нових домів при помочи совісних і досвідчених фахових людий.

Вироблення будівельного кредиту для тих, що будують доми для власного ужитку або на продаж.

Обезпечення домів, меблів, автомобілів і инших предметів від огню і инших нещасливих випадків.

Уміщене капіталів в морґеджах на добрий процент.

Безплатні поради в бизнесових справах, на основі довголітної життевої і бизнесової практики в ріжних галузях.

Вироблення контрактів і інтабуляційних паперів (дід) і инших правних документів, а також поміч при остаточній передачі проданих предметів (сетлмент). 38—

По всі інформації голоситись до:

GLOBE SERVICE CO.,

30 EAST 7TH STREET, NEW YORK CITY

Tel. Orchard 8968. ВАСИЛЬ ЗАГАЄВИЧ, голова.

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

КОЛЮМБІЯ

Евген Жуковський, барітон з акомп. орхестри.

27082F (Волокита (Лист до краю

27085F (Русько-український 2 степ (Ой піду я Зіхер Віхер

Павло Гуменюк вносить Україну у ваш дім.

27079 (Придани (Пересувини

70004F Хрестини в 2. частях

27078F (Грай, або гроші віддай (Танець під вербами

27076F (Ой піду я лугом, лугом (Ой мати мати, москаль в хаті

Жуковський і Красновська, дуєт.

27077F (Пійшла мати на границю (Сійся, родися, на щастя...

12048F (Веселая вдова, вальс (Кармен Сильвій, вальс

Михайло Зазуляк, барітон з акомп. орхестри.

70003F (Отче Наш (Вірую.

Бог Натуру. — Евген Жукосвський, Барітон 27068F
Боршик з грибами. — Евген Жуковський, Барітон 27065F
Чабан. — Танець. — Орхестра П. Гуменюка 27071F
Чи є в світі молодиця. — Володимир Ділов, Бас 27073F
Гей, Січ іде, красний мак цвите. — Михайло Зазуляк, Барітон 27075F
Гуцулка. — Танець. — Орхестра П. Гуменюк 27021F
Не женися, сину. — Евген Жуковський, Барітон 27072F

Жадайте повного катальоґа українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришліть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за посліплатою (C. O. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,

86 — 2ND AVENUE, COR. 5TH STREET, NEW YORK CITY

ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ".

ПЕРША КНИЖЕЧКА (український повістковий Буквар п. Матвійчука)	40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (для другої кляси, п. Матвійчука)	45 ц.
БУКВАР, зладжений п. Д. Андрейком	30 ц.
БУКВАР (Народна Школа)	30 ц.
ЧИТАНКА, друга	30 ц.
ЧИТАНКА, III і IV.	75 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крипякевича	25 ц.
МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, написав І. К.	15 ц.
КОРОТКА ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА, Старого і Нового Завіта	60 ц.
КАТЕХИЗМ	30 ц.
ПОЧАТКОВА ГЕОГРАФІЯ, Ст. Рудницького	75 ц.

„SVOBODA", 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свобода".

„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА за місяць січень 1927 року.

ВІДДІЛ 99.

Бр. св. О. Николая в Вілкс Бари, Па.

Жертву з каси відділу і від части чл. проголошено.

Дісланo від членів	$20.00
Разом	$20.00
Бурко Іван	$1.00
Делиман Стефан	1.00
Делиман Петро	1.00
Грабас Томко	1.00
Гнатів Василь	1.00
Корнова Павло	1.00
Ковалишин Микита	1.00
Лавний Петро	1.00
Поступак Юрко	1.00
Придзімирський Петро	1.00
Рачковський Іван	1.00
Сидорко Юрко	1.00
Тесля Іван	1.00
Жуковський Микола	1.00
Жуковська Анна	1.00
Білобрам Хима	1.00
Галабатий Ваврик	1.00
Зиньковський Микола	1.00
Гавловський Казимир	1.00
Рутько Феці	1.00

ВІДДІЛ 100.

Тов. ім. Т. Шевченка в Геррі, Індіяна.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.

Жертва з каси відділу, дохід з забави	$23.10
Разом	$23.10

ВІДДІЛ 104.

Бр. св. О. Николая в Перт Амбой, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$—
Жертви від членів	$43.00
Разом	$43.00
Демкович Григорій	$5.00
Гаврилко Іван	5.00
Гонимар Юрій	1.00
Клим Григорій	1.00
Лех Васко	1.00
Лисик Петро	1.00
Лайкош Петро	1.00
Миколаїв Антін	1.00
Мисак Герасим	1.00
Мисак Стефан	1.00
Ридош Николай	1.00
Стопень Петро	1.00
Савка Іван	1.00
Шут Павло	1.00
Ватраль Теодор	1.00
Вуйтув Михайло	5.00
Іваніцький Іван	1.00
Савків Гнатко	1.00
Старенькач Матвій	1.00
Антопорович Іван	1.00
Федин Ілько	1.00
Куртяк Йосиф	1.00
Литка Юрій	1.00
Масковіта Іван	1.00
Мисак Григорій	2.00
Рудзік Антін	1.00
Стецько Василь	1.00
Возьний Андрій	1.00
Трешновський Василь	1.00
Лисяк Григорій	1.00

ВІДДІЛ 109.

Бр. св. Архангела Михаїла в Бентлейвіл, Па.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від части членів проголошено.	
Разом	$10.00

ВІДДІЛ 114.

Бр. св. О. Николая в Тейлор, Па.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від части членів	12.00
Разом	$22.00
Дучак Петро	$1.00
Дзюба Михайло	1.00
Гайдук Василь	1.00
Гайдук Стефан	1.00
Гінько Николай	1.00
Лаврів Іван	1.00
Нестор Іван	1.00
Гойт Николай	1.00
Янко Михайло	1.00
Головчак Михайло	1.00
Сеньчук Теодор	1.00
Новосильчак Михаїл	1.00

ВІДДІЛ 116.

Тов. Вільні Козаки в Трентон, Н. Дж.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від членів	10.00
Разом	$20.00
Беркета Петро	$1.00
Михальчишин Олекса	1.00
Дідун Михайло	1.00
Дідун Анна	1.00
Стадник Петро	1.00
Стадник Павло	2.00
Паславська Королина	1.00
Решетар Григорій	1.00
Шевців Михайло	1.00

ВІДДІЛ 121.

Бр. св. Архангела Михаїла в Ром, Н. Й.

Жертва з каси відділу	$10.00
Жертви від части членів	18.00
Разом	$28.00
Цесля Гнат	$1.00
Чуйко Василь	1.00
Дрогомерецький Мих.	1.00
Гадз Олекса	1.00
Москвів Андрій	1.00
Литвин Онуфрій	1.00
Іванців Николай	1.00
Іванців Дмитро	1.00
Яворський Антін	1.00
Курейко Григорій	1.00
Лишега Николай	1.00
Мокрій Павло	1.00
Павелко Михайло	1.00
Палівода Захарій	1.00
Свередюк Семен	1.00
Вітеняк Ілько	1.00
Городницький Яків	1.00
Ластовський Василь	1.00

ВІДДІЛ 127.

Бр. св. О. Николая в Бофало, Н. Й.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.

Дісланo від членів	$10.00
Разом	$10.00
Чехович Николай	$1.00
Качор Василь	1.00
Кривчук Дмитро	1.00
Пришлівський Стефан	1.00
Паньків Василь	1.00
Рудий Стефан	1.00
Шеремета Володимир	1.00
Браницький Михайло	1.00
Кінаш Ілько	1.00
Нагірняк Маріян	1.00

ВІДДІЛ 133.

Тов. ім. Богдана Хмельницького в Нюарку, Н. Дж.

Жертви з каси відділу і від части чл. проголошено.

Дісланo від членів	$16.00
Разом	$16.00
Багній Антоніна	$1.00
Магдич Іван	1.00
Мних Єлена	1.00
Стасишин Анна	1.00
Сурма Антін	1.00
Шрамек Ірина	1.00
Будник Анастазія	1.00
Гей Василь	2.00
Масевко Евфрозина	1.00
Рудик Катерина	1.00
Сорока Лев	1.00
Сорока Анастазія	1.00
Швец Анна	1.00
Скібяк Дмитро	1.00
Скібяк Розалія	1.00

(Дальше буде).

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В БОСТОНІ.

Українці з Бостону знова будуть мати нагоду бачити Гаркавенка в четвер, 17. лютого в Ґренд Опера Ґавз, ріг Довер і Вашингтон ул., як він буде боротись з відомим бостонським чемпіоном Нед Мак Ваером аж до побіди. Гаркавенко щораз то більше кладе всіх на лопатки, як американців, греків, німців, поляків, еспанців і других. Гаркавенко з гордостю держить свій український чемпіонат.

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.

Звісний понад 50 років.

Глядіть за торг. маркою ЯКОРА.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

PLAPAO на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чимось иншим від паса. Є се медичний збірник, який приліплюється сам, щоб сильно держати нутреності в животі. — Нема пасків, спружин або спряжок. Тому не зсувається, не тре тіла і не гнете кости званої „pubes". Тисячі осіб лічилося в хаті успішно, не опускаючи щоденної праці і успіх був навіть в найгірших випадках. Мягкий наче аксаміт, легкий до уживання, не дорогий, нагороджений золотим медалем і першою нагородою. Процедура лічення натуральна, послідовно, пас стається непотрібним. Удовідними то, що говоримо, посилаючи Вам пробну PLAPAO цілком ДАРОМ. Напишіть своє назвиско і адресу на купоні і вишліть почтою днесь. 257,69

PLAPAO LABORATORIES

3071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

Імя і назвиско ....

Адреса ....

Відворотна почта принесе Вам пробку PLAPAO безплатно.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШИКАҐО, ИЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеся в неділю, дня 20. лютого, в год. 1.30 попол., в гали парохіяльній при Оклей і Райс ул. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів прибути на сей мітінг. Довгуючі члени будуть виключені, коли не вирівнають своїх залеглостий. На 1927 рік вибрано слідуючий уряд: Стахів Меґас, предс.; Д. Сенів, заст.; Василь Гриньків, секр. фін.; Іван Черґавий, секр. рек.; М. Фтомин, касієр; Й. Коцовський, М. Петрів і М. Турко, контр. комісія. — Стахів Меґас, предс.; В. Гриньків, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх членів і членкинь місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться дня 20-го лютого, о годині 2-ій пополудни, на гали церковній, E. 31 St. & Charleston Ave. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є дуже важні справи до полагодження еще зі старого року. Проситься довгуючих членів вирівнати свої жертви на Сиротинець. Неприсутний член заплатить кару після ухвали на зборах, а урядник 1 дол. — Д. Козопас, предс.; Бенедик Фурдир, кас.; Іван Чмирід, секр.

РАНКІН, ПА. Бр. св. Григорія, від. 24, подає до відома, що мітінґ відбудеться внеділю, дня 20. лютого, під ч. 325 Секенд Ст., в Фрида Семка. Кождий місцевий чи позамісцевий член має явитись на сім мітінг, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член заплатить кару після статута. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостий, будуть суспендовані. — Василь Косцюк, предс.; Михайло, Туркевич, секр. Антін Кріль, касієр.

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкинь, що місячний мітінг відбудеться дня 20-го лютого, в неділю, зараз по Сл. Божій, у школі парафіяльній при Вест 7-ій ул. Проситься членкинь прийти і вирівнати свою належитість, бо як ні, то в тім місяци подасться їх до суспенди. Повідомляєсь, що будемо принимати нових членкинь без оплати вступного. — Олена Кульчицька, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів і членкинь місцевих і позамісцевих, що мітінг відбудеться в неділю, дня 20-го лютого, о 2-ій годині пополудни, на гали церковній, 127 Парк ул. Члени мають явитись на означений час сего мітінґу, бо є пару важних справ до вирішення, котрі мусять бути полагоджені. Зарівнож пригадуєсь всім членам щоби принесли і зложили свої належиті датки посмертні по членах, котрі упокоїлись: Варвара Кучірка дня 18. січня 1927 і Роман Миронюк дня 5. лютого 1927. Члени довгуючі нехай прийдуть і вирівнають свої залеглости сего мітінґу, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ШИКАҐО, ИЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, подає до відома всім своїм членам, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 20. лютого, о год. 1-ій пополудни в Укр. Нар. Гали, 1950 W. Erie St. при Робей ул. Обовязком кождого члена явитись на сей мітінг і вирівнати свої вкладки. Проситься членів привести зі собою нових здорових кандидатів. На мітінґу будеться принимати членів без вступного. — Н. Читвінський, предс.; С. Багрій, кас.; П. Хомин, секр.

КЕМБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє своїх членів, що на рік 1927 вибрано уряд як слідує: Михайло Ткачишин, предс.; Дмитро Стецьків, заст.; Федор Кузенко, секр.; Василь Білан, заст.; Іван Гренечко, кас.; Войтіх Петрух, заст.; Михайло Сорока, Михайло Клюс і Никола Бундза, контр.; Стефан Калка і Стефан Гренечко, доз. хорих; Еміль Омелян, сотник; Йосиф Стахура і Стефан Джамка, хорунжі; Михайло Рудяк і Мих. Суляк, дверники. Мітінги відбуваються що місяця в трету неділю по першім около год. 2-ої, в гали Італійській при 12-ій улиці. Проситься сих членів, котрі ще не подали своєї жертви на Сиротинець щоби подали на мітінґу, дня 20. лютого с. р. Адреса Тов. Сокіл, від. 218: P. O. Box 367 Campbell, O. — Мих. Ткачишин, предс.; Федор Кузенко, секретар.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 20. лютого, в Укр. С. Клюбі, 29 Jackson St., о годині 3-ій пополудни. Проситься всіх членів явитися, бо є важні справи до полагодження. Буде також балеве справозданне. — Гр. Скробач, предс.; Н. Мазур, кас.; В. Мандзій, секр.

СЕЙР, ПА. Тов. Вільні Козаки, від. 236, повідомляє, що на річнім мітінгу вибрано слідуючий уряд на рік 1927: В. Бабій, предс.; І. Цибульський, заст.; А. Багнюк, секр.; І. Тишкун, заст.; Ю. Стройвус, кас.; Г. Фетчак, заст.; Н. Бабій і Катерина Баль, надз. хорих; Н. Ханас і М. Прислопський, кантрольори; Д. Новак, дверник. Мітінги мають відбуватися по пятнайцятім в неділю. — В. Бабій, предс.; А. Багнюк, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє, що місячні збори відбудуться дня 20. лютого, в українськім домі Амер. Горожан на Френклін ул., о 1-ій годині пополудни точно. Повідомляється також, що з причини резиґнації вибраного на рік 1927 касієра Николая Наконечного, касієром зістав його заступник Іван Паращак, а заступником Антін Тоганчин. Проситься, щоби кождий член приходив на мітінги і виповняв свої залеглости як за себе так і за дітий, бо минувшого мітінгу секретар заплатив з своєї власної кишені за 18-теро дітий. Булаб велика шкода для родичів, як би секретар, незнаючи, чи родичі мають замір на дальше оплачувати за свої діти чи ні, суспендував ті діти. 25 центів гроші не великі, але діточа асекурація доходяча аж до 400 дол., сума велика. Уряд просить також членів о намовлюванне своїх знакомих до приступлення в члени У. Н. Союза. Також хто з членів хотів би свою жінку чи діти заасекурувати, то проситься зголоситись листовно на адресу секретаря: Vladimir Segin, 135 W. Thompson St., Phila, Pa. Секретар з охотою прийде до кождого новоприступаючого члена і пояснить можливі користи і непевности, без жадних зобовязань зі сторони приступаючого і без винятку чи хто впишеться в члени чи ні. — Іван Хмелик, Іван Паращак, Волод. Сегінь.

РАРІТОН, Н. ДЖ. Подається до відома всім членам Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, що місячний мітінг відбудеться дня 20. лютого, в неділю, о 2-ій год. пополудни, в гали при Somerset улиці, під словенським костелом. Проситься, щоби кождий член на той мітінг явився і щоби вирівнав свої вкладки, щоб потім не нарікав коли буде суспендований. Обовязком кождого члена є привести хоч по одному новому кандидатови, бо тепер принимається без вступного. На рік 1927 вибрано отсей уряд: Петро Венґрин, пр.; Іван Турянський, кас.; Николай Попадюк, секр. фін.; Теодор Причка, секр. рек.; Семен Козак, Петро Обманський і Юстина Причка, надз. хорих; Яків Данилюк і Іван Бригіда, контр. комісія; Іван Віржмак, хоружкий; Йосиф Зубович, дверник. — Петро Веньґрин, предс.; Іван Турянський, кас.; Николай Попадюк, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 19. лютого, о годині 7.30 вечером, в льокали Укр. Гор. Клюбу, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час а довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки всім місяци. — Р. Рубльовський, секр.

ПАСАЙК, Н. Дж. Тов. ім. Іва. Франка, від. 97, подає до відома, що збори відбудуться о 2-ій годині по обіді, дня 20-го лютого в галі церковній під ч. 47 Говп Евню в Пасейк. Проситься усіх членів явитись на збори, а довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости. — М. Припхан, предс.; М. Табачук, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 20. лютого, о годині 2-ій пополудни точно, в гали де звичайно. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Довгуючим членам пригадуєсь, щоб вирівнали свої довги, бо будуть суспендовані. Тих членів, котрі ще не зложили своєї жертви на Сиротинець, проситься, щоби зложили на сім мітінгу. Також пригадується членам, щоб вирівнали свої вкладки за діти, бо в противнім разі їх вичеркнеться. Проситься членів привести нових членів, бо в сім місяци будемо принимати без вступного. — А. Івзнів, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, дня 20. лютого, о годині 1-ій сполудня, в гали церковній. Проситься всіх членів явитись на сей мітінг, бо маємо важні справи до полагодженя. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої довги, бо зістануть суспендовані сего місяця. Будеся принимати нових членів без вступного. — М. Скоцилець, предс.; Гр. Машлюх, кас.; І. Маркович, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. І. Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, дня 20. лютого, в год. 2-ій пополудни, в домі Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 N. Franklin St. Обовязком кождого члена прибути на сей мітінг. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — М. Дармограй, П. Кобильник, М. Клапко.

СТЕМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє, що мітінг відбудесь о 3-ій год. пополудни, в неділю, дня 20. лютого, в гали церковній при Ґрінвіч Евні. Неявившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Сливинський, предс.; С. Корівчак, секр.

ПОЗІР! ПОЗІР!

ВУДГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО РОБ. СПІВ. АМАТ. ТОВАРИСТВА

— відограється —

комедія в 4-ох діях під назвою:

ОРЕНДАР В КЛОПОТІ

В НЕДІЛЮ, 20. ЛЮТОГО, 1927

В ARCANUM HALL

116th Street and Jamaica Avenue, RICHMOND HILL, L. I.

Початок о годині 2-ій пополудни.

Вступ 50 центів.

Перед і по представленню

БАЛЬ.

Весь дохід призначений на Просвітний Дім в Серниках Долішних, пов. Рогатин.

Товариші і Товаришки, як місцеві так і позамісцеві! Покажім свою солідарність! Поможім нашому Братові, котрий простягає руку до нас в так важній справі! Приходіть сами і кличте знакомих. Штука дуже смішна і Ви будете задоволені, а при тім поможете збудувати Просвітний Дім в Серниках.

38,40 Комітет.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Отсим мається честь подати до відома всім уділовцям корпорації „Українського Народнього Дому", що дальше продовжене річних зборів карпорації відбудеться в ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 18. ЛЮТОГО С. Р., в Українськім Народнім Домі, о годині 8-ій вечером. Прохаеться всіх прибути на час.

ЗА КОРПОРАЦІЮ „У. Н. ДОМУ":

Василь Лазута, голова,

38-9 Іван Добрянський, секр.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В ФИЛАДЕЛФІЇ.

Українці в Филаделфії знова прийдуть подивитися як Гаркавенко буде боротись в пятницю, 18. лютого, в Метрополитан Опера Гавз. Послідна побіда українського силача Гаркавенка принесла йому славу по цілій Америці. Самі найліпші борці бояться приняти його визов. Ще ніякий борець, приїхавший з Европи, не зробив такого великого успіху як Гаркавенко. Желаємо Гаркавенкови і на дальше продовжати свої побіди.

Натиски

Скора певна поміч від болючих натисків на ногах.

У всіх аптиках і склепах обуви.

Dr Scholl's Zino-pads

Наложить один—а біль зникне.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДМИТРО БІЛЕЦЬКИЙ пошукує свого товариша Івана Заяця у важній справі, перед роком приїхав до Злуч. Держав з Юзефова, Чехословаччини. Хтоби про него знав, або він сам, прошу зголоситися до: Mrs. TILLIE YEZUSKO, 2514 DeKalb St., St. Louis, Mo. 38-9

ЗДІБНИЙ МЕХАНІК або тул-мейкер у Шикаґо або околиці може переняти цілий департамент, коли здібний чоловік, посада би була десь около мая, але сейчас єсть робота у вільних хвилях для експерименту. Зголошення прошу слати з поданнєм, де робить і як довго та при якій роботі. 37-40

M. ZAIAC,
General Delivery, Chicago, Ill.

ТОВ. ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, від. 64 У. Н. С., пошукує свого товариша Олекси Мицяна в справі товариській. Проситься вас товаришу зголоситися як найскорше, ви знаєте свої обовязки вяких ви обставипах лишили. Хтоби про него знав з членів У. Н. Союза, нехай повідомить мене. Василь Григорчук, 120 Montgomery Street, Paterson, N. J. 37-9

ДОБРА НАГОДА КУПИТИ БУЧЕРНЮ І ҐРОСЕРНЮ

добре місце, близько української церкви. Голоситися до 35-42

NICHOLAS PASNAK,
327 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

НА ПРОДАЖ НОВІ ДОМИ,

на одну і дві родини, всі уліпшення, ціни від $6,000 до $8,500, також лоти по $150 і висше. Ґросерия і бучерня в українсько-польській дільниці дуже дешево, дім 6 кімнат $4,500; всі доми недалеко школи. Голоситися до властителя: WILLIAN SULEM, Lincoln Highway, R. F. D. 5, New Brunswick, N. J. Lincoln Gardens Buss No. 8 приїзджає на проперти. 35-44

ДО СПРОДАЖІ
ПОГРЕБОВЕ ЗАВЕДЕННЯ,

в добрім положенню між Славянами. Голоситися до: 36-41

K. L., c/o SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДЕВЯТЬ КНИЖОК ЗА ДОЛЯРА!

Хто пришле одного доляра, дістане оплатно в рекомендованій посилці 8 книжок В. Будзиновського:

1) Ішли діди на муки, 2) Історія України І. (княжий вік), 3) Історія України II. (литовсько-польський вік), 4) З живого медведя (комедія), оповідання: 5) До віри батьків, 6) Шагін Ґерай, 7) Небіжчик ходить, 8) Волю бути козачкою, 9) Пластун. 279-

Доляра висилати в рекомендованім листі на адресу: W. Budzynowsky, ul. Chrzanowska, 11. a., Lemberg, East Galicia, Poland, Europe.

ПОВАЖАНІ КРАЯНИ!

Сим повідомляю, що я отворив

КУШНІРСЬКУ РОБІТНЮ

і виконую усякого рода роботи, входячі в діло кушнірське (форієрства) як: всякого рода направки, фарбоване, прасованне, перерібки на нові моди, а також НОВІ ЗАМОВЛЕННЯ.

Яко довголітний практик в тім ділі, подам всякі поради з користю для Вас.

Заховайте сю адресу: 35-44

HARRY KOWERDOWICH, Furrier
98 ST. MARK'S PL., NEW YORK, N. Y.
E. 8th St., між 1-ою і Евню А.

ДР. Е. ШОНФЕЛЬД

бувший передвоєнний краєвий адвокат, який був заступником синдика (адвоката) бувшого королівства Галичини, приймає в своїй канцелярії всі правні справи, які треба переводити в Польщі, а заразом приймає всілякого рода переводи, виготовлення документів і т. п. Офіс находиться при

32 W. 47th STREET, NEW YORK CITY

Телефон: Bryant 8160.

Години урядові: від 10. до 12 перед пол. і від 2. до 5. попол. В неділі від 11. до ., або після умови.

СКОРО-ДІЛАЮЧЕ СРЕДСТВО

проти ревматизму, простуди, корчів і других слабостий.

Помогло богатьом в короткім часі. Маю много вдячних листів. Ціна бутельки $1.00 на складі в Ню Йорку.

MITCHEL VITCHAK,
c/o. Alexandroff
209 E. 4th Street, New York, N. Y.

Почтою або за посліплатою $1.50.

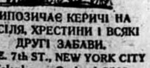
Гроші моні-ордером шліть до: 8—

MITCHEL VITCHAK,
P. O. Sta. D, Box 25, New York, N. Y.

ЮЛІЯ ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.

129 E. 7th ST., NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568